

DEURES DE LES ENTITATS

És important no caure en l'error que un cop constituïda l'associació us heu d'oblidar de la burocràcia. És important tenir en compte les recomanacions i les obligacions a què estau sotmesos una vegada legalitzada. En general no requereixen massa temps de dedicació.

Les entitats de voluntariat són un cas especial, ja que tenen uns deures regulats en les normatives específiques per a aquestes entitats (en el nostre cas, la Llei 11/2019, de voluntariat de les Illes Balears).

RÈGIM INTERN

Les associacions han d'ajustar el funcionament al que estableixen els seus estatuts, sempre que no estiguin en contradicció amb les normes de la Llei 1/2002 i amb les disposicions reglamentàries que la desenvolupen.

L'organització interna i el funcionament de les associacions han de ser democràtics, amb ple respecte al pluralisme. Són nuls de ple dret els pactes, les disposicions estatutàries i els acords que desconeguin qualssevol dels aspectes del dret fonamental d'associació.

Si els estatuts no ho disposen d'una altra manera, el règim intern de les associacions ha de ser el següent:

1. **L'Assemblea General** és l'òrgan suprem de govern de l'associació, integrat per totes les persones associades, que adopta els acords per majoria.

S'ha de reunir, almenys, una vegada l'any i convocar-se quinze dies abans, com a mínim.

Es constitueix vàlidament quan hi concorren, presents o representats, un terç de les persones associades.

Els acords s'adopten per majoria simple de les persones, presents o representades, quan els vots afirmatius superen els negatius.

Això no obstant, determinats acords, com els relatius a la dissolució de l'associació, la modificació dels estatuts, la disposició o l'alienació de béns, o la remuneració dels membres dels òrgans de representació, requereixen majoria qualificada de les persones, presents o representades, que resulta quan els vots afirmatius superen la meitat dels vots emesos.

L'òrgan de representació (generalment la Junta Directiva) pot convocar l'Assemblea General amb caràcter extraordinari quan un nombre d'associats no inferior al 10 per 100 del total ho sol·licitin.

2. Composen l'òrgan de representació, generalment conegut com a **Junta Directiva**, tres persones o càrrecs com a mínim, dels quals la presidència i la secretaria són obligatoris. El tercer el pot assumir la tresoreria, la vicepresidència o vocalies.

Les facultats de l'òrgan de representació s'estenen, amb caràcter general, a tots els actes propis de les finalitats de l'associació, sempre que no requereixin, d'acord amb els estatuts, autorització expressa de l'Assemblea General.

En les convocatòries de subvencions se us demana habitualment l'acreditació de la persona que firma la sol·licitud. Sol ser algun membre de la Junta Directiva, i els certificats emesos pel Registre d'Associacions de les Illes Balears ho acrediten.

En els casos en què la persona que firma no forma part de l'òrgan de representació, se us requereix documentació que acrediti quin poder de representació té: certificació de la secretaria de l'entitat, poders notariais, etc.

3. **Les persones associades** tenen el deure de compartir les finalitats de l'associació i de col·laborar per aconseguir-les, així com el de complir amb les obligacions que disposin els estatuts, incloses les corresponents a quotes i altres aportacions que els puguin correspondre.

Igualment, tenen el deure d'acatar i complir els acords adoptats vàlidament pels òrgans de govern i de representació de l'associació.

OBLIGACIONS DOCUMENTALS

Les associacions han de disposar d'una relació actualitzada de les persones associades.

Han de recollir en un **llibre les actes de les reunions** dels seus òrgans de govern i representació.

Les persones associades han de poder accedir a tota la documentació a través dels òrgans de representació, en els termes que preveu la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Els canvis i les modificacions de les dades o de la documentació que consta en el Registre d'Associacions s'han de comunicar i actualitzar.

OBLIGACIONS COMPTABLES

Les associacions han de dur una **comptabilitat** que permeti conèixer el seu patrimoni i la situació financera de l'entitat, i també han de disposar d'un **inventari** dels seus béns.

S'han de guardar les factures emeses i rebudes (almenys durant els 5 anys posteriors).

En el cas que els membres dels òrgans de representació puguin rebre retribucions en funció del càrrec, han de constar en els estatuts i en els comptes anuals aprovats en assemblea.

Els comptes de l'associació s'han d'aprovar anualment per Assemblea General.

OBLIGACIONS FISCALS

Vegeu la fitxa 4.

ACTIVITATS

Les associacions han de fer les activitats necessàries per complir amb les seves finalitats, sempre d'acord amb la legislació específica que les reguli.

S'ha de dur un registre de les activitats.

Per definició, els beneficis obtinguts, si hi ha activitats econòmiques, incloses les prestacions de serveis, s'han de destinar, exclusivament, al compliment de les finalitats de l'entitat i en cap cas es poden repartir entre les persones associades o els seus familiars. Tampoc es poden cedir gratuïtament a persones físiques o jurídiques amb interès lucratiu.

RESPONSABILITATS

Les associacions inscrites responen de les seves obligacions amb tots els seus béns (presents i futurs).

Els membres o titulars dels òrgans de govern i representació, i les altres persones que actuïn en nom i representació de l'associació, han de respondre davant d'aquesta, davant de les persones associades i davant de tercers pels danys causats o els deutes contrets per actes dolosos, culposos o negligents. També han de respondre dels acords que han votat davant tercers.

De la mateixa manera, han de respondre civilment i administrativament pels actes i les omissions fetes en l'exercici de les seves funcions.

Quan la responsabilitat no pugui ser imputada a cap membre o titular dels òrgans de govern i representació, totes les persones associades han de respondre solidàriament pels actes i les omissions referits abans, llevat que puguin acreditar que no n'han participat en l'aprovació i execució o que s'hi van oposar expressament.

En cas de responsabilitat penal, s'aplica el que estableixen les lleis penals.

DEURES DE LES ENTITATS DE VOLUNTARIAT

Com hem dit abans, la legislació en matèria de voluntariat, tant estatal com autonòmica, regula de manera específica els deures de les entitats que el desenvolupen.

Una entitat es considera entitat de voluntariat si a compleix activitats d'interès general, està integrada per persones voluntàries (tot i que poden tenir personal assalariat) i desenvolupa una part o totes les actuacions mitjançant programes de voluntariat.

Ha d'estar censada al [Cens de Voluntariat de les Illes Balears](#) i hi ha un instrument bàsic que identifica una entitat de voluntariat: el Pla de Voluntariat. En aquest document és on es recullen tots els trets, les condicions i els protocols necessaris i requerits per la normativa, entre aquests els deures de les entitats (article 15.2 de la Llei 11/2019).

1. **Disposar d'un pla de voluntariat** en el qual s'aglutinin els diferents programes de voluntariat de l'entitat i que reculli els aspectes relatius a la gestió de les persones voluntàries en el si de l'entitat, com el tipus de voluntariat, el procés d'incorporació i de desvinculació, la formació necessària, la disponibilitat mínima i màxima de les futures persones voluntàries, el sistema de coordinació i comunicació, i la persona responsable del voluntariat.
2. **Disposar d'un itinerari formatiu del voluntariat** en el qual es pugui identificar la formació que la persona voluntària necessita per desenvolupar la tasca dins l'entitat.
3. **Facilitar informació** sobre la missió, la visió i els valors de l'entitat, així com del codi ètic i dels programes de voluntariat que es desenvolupin.
4. **Formalitzar la vinculació** de les persones voluntàries mitjançant el document de compromís.
5. Proveir les persones voluntàries d'una **identificació** on consti, com a mínim, la condició de voluntària i el nom de l'entitat.
6. Garantir el **seguiment i suport** a les persones voluntàries en el desenvolupament de la seva acció, així com que les accions es desenvolupin d'acord amb les mesures de seguretat i d'higiene adequades.
7. **Crear i mantenir un registre** on constin les persones voluntàries, els programes als quals estan adscrites, la dedicació i una descripció de les tasques, a l'efecte de poder expedir, en el cas que les persones voluntàries ho sol·licitin, els certificats corresponents de participació en els programes de voluntariat.
8. Fer les gestions oportunes perquè si les persones voluntàries ho sol·liciten es puguin **acreditar les competències adquirides** en el desenvolupament de l'acció de voluntariat, mitjançant els procediments que s'estableixin.
9. **Disposar d'un codi ètic** on es reculli l'acció voluntària de l'entitat.
10. **Disposar d'assegurances** que cobreixin els riscos i els accidents als quals puguin estar exposades les persones voluntàries en la realització de l'acció de voluntariat, incloent-hi possibles responsabilitats civils a tercers.

11. **Rescabalar les despeses** que l'acció voluntària pugui ocasionar a les persones voluntàries que ho hagin acordat en el document de compromís.
12. Exigir el consentiment o l'autorització expressa i per escrit en els casos en què les persones voluntàries siguin **menors**, tal com preveu l'article 9.2 d'aquesta Llei.
13. Estar **inscrites en el cens d'entitats de voluntariat** i mantenir les dades actualitzades d'acord amb les disposicions que el regulin.
14. Aportar, a requeriment de l'administració competent en matèria de voluntariat, qualsevol informació relativa a les seves actuacions, programes i funcionament.
15. Disposar d'un **protocol de gestió de conflictes** que aposti per fomentar la cultura de la pau i la utilització de metodologies lligades a la gestió alternativa dels conflictes.
16. A l'hora de determinar les persones destinatàries de l'acció voluntària, **no fer discriminacions** per raó de nacionalitat, origen racial o ètnic, religió, conviccions ideològiques o sindicals, malaltia, discapacitat, edat, sexe, identitat sexual, orientació sexual o qualsevol altra circumstància personal o social (...)

DADES I DOCUMENTS D'INTERÈS

Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació:

<https://www.boe.es/buscar/pdf/2002/BOE-A-2002-5852-consolidado.pdf>

Llei 11/2019, de 8 de març, de voluntariat de les Illes Balears:

https://www.caib.es/sites/institutestudisautonomics/ca/n/llei_112019_de_8_de_marc_de_voluntariat_de_les_illes_balears/

Cens d'entitas de voluntariat de les Illes Balears. Govern de les Illes Balears:

https://www.caib.es/sites/suportalvoluntariat/ca/informacia_sobre_el_cevib/